

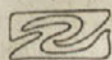

Uredništvo:

Kočevje štev. 58.

Upravništvo:

Kočevje štev. 18.

Radikal

Gospodarski, politični in kulturni organ.

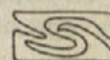
Izhaja vsako drugo soboto zjutraj.

Naročnina:

za celo leto Din. 15,
sicer sorazmerno.

Inserate:

cela stran Din. 600,
sicer dogovorno.

Naša pot.

Politika je umno gospodarstvo. Umno gospodarstvo na znotraj in na zunaj države. Na znotraj umno vodstvo in osmotritev narodnih duševnih in gospodarskih sil ter smotrena vzgoja ljudskih mas, vse usmerjeno na čim večji gospodarski in duševni napredek ljudstva, na čim večjo pomnožitev njegovih gmotnih in duševnih dobrin. Na zunaj mora pa dobra politika stremeti, da osigura svojemu ljudstvu, združenemu v organizaciji države, v koru ostalih držav in ljudstev čim najugodnejšo gospodarsko, politično in ugledno moralno pozicijo.

To so vodilne ideje programa radikalne stranke.

Ako te programne ideje primerjamo s faktičnim notranjim in zunanjim položajem naše države, moramo reči, da smo še daleč od programnega ideala. Konstatirati še celo moramo, da se razvoj stvari v naši državi more vse kaj drugega imenovati kot umno gospodarstvo.

Kje tiči vzrok?

Teh je več. Najvažnejši je ta, da stranka s tako smotrenim in pametnim gospodarskim in državnim programom kot je radikalna stranka, v državi in parlamentu nima večine. Nima je, ker pri volitvah ni v celi

državi kandidirala, ampak le v nekaterih njenih delih. Ona torej danes faktično nima moči, ni v položaju, da bi svoj program izvajala dosledno. Ker nima večine, ni hotela niti prevzeti odgovornosti za delo v državi. To je dokumentirala s tem, da je odločilne resorte, ki predstavljajo faktično jedro državne moči, kot so finančni, notranje-upravno politični, socijalni in poljedelski, prepustila drugim strankam, sama se pa omejila le na formalno-upravne portfelje kot so pravde, pošte in brzojava in predsedstvo. Odločilne portfelje so pograbile nove povojne stranke lepih zvočnih programov, mogočnih gest in hlastajočih besedi. Radikalna stranka jim je prepustila vodilno vlogo v državi, hoteč jim nuditi priliko, da pokažejo svojim volilcem, kaj znajo. Ona sama, ki ima sigurno in disciplinirano volilno armado, ki ve, kaj hoče, se je pa mirno umaknila v kot v pozni opazovalca in kontrolorja, dajoč le semintja dobre nasvete iz svoje bogate izkušnje in prepustičajoč povojnim državitvorcem, da odločajo sami po najboljšem svojem prevdanku in zmožnosti...

Kam so nas ti povojni državitvorci pripeljali, vidimo in čutimo. Diletantizem v upravi in gospodarstvu v taki meri, da bomo naskoro rekli: „Naredite nasprotno, kar ste ukrenili, da bo prva!“ Nepotizem in parti-

zanstvo dižeta ponosno svojo kosmato vest ter se režita vsem idealistom in poštenjakom v obraz. Zraven pa divji ples za zlatim, ali boljše, papirnatim teletom — vse hoče obogatiti ali vsaj lahkotno živeti na stroške splošnosti ali države. Banka, izvoznice, služba, provizija, slamnat mož.

Jasno je, da tako ne more več dolgo iti. Potrpežljivi volilci povojnih državitvorcev so jeli prehajati iz mrmranja do dejanj. Doživeli so prebridka razočaranja. Politika praznih fraz volilcem, a čast in polne žepce izvoljenecem, ostalim pa zakulisne brce, doživlja počasi, toda sigurno svoj mene, tekkel, fares. Počasi, toda sigurno prodira naziranje, da bistvo politike ni spletkarjenje in osebno intrigantstvo, ali prijateljstvo in naklonjenost do izvoljenih, pač pa da je politika umno gospodarstvo z ljudskimi dobrinami za ljudstvo ter da morajo biti pravičnost, poštenost in solidnost glavni stebri tudi v politiki.

In to je naša pot, to je naša moč. S.

Kako se v Sloveniji sodi po zakonu o pobijanju draginje.

Zakon o pobijanju draginje odreja jako drakonične kazni, obligatni v denarno globo neizpremenljivi zapor do šest mesecev in

Tonca:

Pravljica.

Tajinstveno je trepetala rudeča luč po sobi in migljajoče sence so se lovile po belih zastorih. Vse naokoli je vonjalo po svežem flidru. Ljubila je to rudečkasto skrivnostno svetlobo, ta opojni težki vzduh po rožah, mlada sanjajoča deklica. Napol leže je sedela v mehkem naslanjaču in sanjala z odprtimi očmi. Kaj neki je sanjala ta deklica, kakšno morje misli razlivalo se je za tem belim čelom? Kdo ve?

Zdrznila se je! Skozi odprto okno se je zaslišalo brnenje ure iz bližnjega zvonika cerkve. Dvanajsta ura! Kaj pričakuje ta deklica? Povratka mrtvega ljubimca ali sestre, znanca? Toda glej, razjasnilo se je obličje mladenke, zaiskrile bistre oči, razširile roke v objem! Kaj vidi? Lahko plavajoča v zraku prihaja mlada krasna žena ter se ustavi pred mladenko. In objeli sta se in poljubili mladi bitji. Zaslišal se je vesel smeh — rešena je bila uganka! Pozna skrivnostna obiskovalka bila je krasna ljubljena Pravljičica. Vzela je mlado deklico v naročje, jo poljubila z rubinastimi ustmi in jo v snu povedla v deželo bajk in pravljic...

Bila je bajna dežela K... V tej deželi, v beli prijazni vasi E..., živeli so ljudje srečni, veseli in zadovoljni. Usmiljeno je bilo

njih srce in ljubezen do bližnjega bila jim je božja zapoved. Živela pa je v tej vasi deklica, ki se je čutila nezadovoljno, nesrečno. Ni ljubila vasi, hrepenela je po mestu, kjer je življenje vse lepše, razkošneje, kjer je doma bogastvo, hrepenela po mestu, kjer se v nočnih urah razliva po cestah morje luči, kjer se v blestečih dvoranah živi življenje. Mislila je, da zanjo v tej mali neznančni vasi ni obstanka; čutila se je skrajno nesrečno. Pa zmotila se je. Spoznala je moža, katerega je vzljubila, za katerega bi žrtvovala vse, vse... Tudi on je ljubil mlado neizkušeno deklico s sanjajočimi očmi. Ona je bila zanj vse na svetu, on pa jej je bil njen — bog. Tekli so dnevi in prišel je čas, ko bi morala ona zapustiti vasico in oditi v mesto, njeno nadvse ljubljeno življenje polno mesta. Kaj je bilo to? Se je li zgodil čudež? Ta deklica, katerega je preje vedno sanjala o življenju, o mestu, je zajokala sedaj in se branila iti proč. Uprla se je proti temu, dosegla željo in ostala... Zavriskala je takrat sreče in zatekla se v objem sladkega ljubljence... Tako sta živela ta srečna človeka v paradizu. A tudi njuna sreča ni trajala dolgo.

Prišel je čas poln viharjev, ki so pretresali to bajno deželo. Trepetala je za svojo mlado srečo in prosila Boga pomoči. Ni bila uslišana, usoda pa je posegla s kruto roko vmes — in ločiti sta se morala. Jokala je na nje-

govih prsih, on pa jo je božal in tolažil. „Zlato moje, nikdar Te ne zabim“, bile so njegove zadnje besede. Šel je in utonil v morju življenja, njo pa zapisal pozabljenju.

Preteklo je leto, ni se oglašil, ona pa je molila za svojega mrtvega ljubimca. Nekega dne pa sta se srečala... Ona tiha, otožna on lep, poln življenja. Bil je v družbi mlade lepe dame. Šel je mimo nje brez pozdrava, samo pomilovalen pogled z njegovih oči jo je poljubil v obraz. Zakrila si je oči, zakrivala bi rada, a ni mogla. Hipoma pa se je hripavo zasmejala in potegnila z roko preko oči. Jeli bil to res on? Kje je že bilo in kedaj? Da, bilo je nekoč... Šla je domov, srce pa ji je umiralo. Sama pa je mislila na smrt... Ni umrla, ker danes počiva ta mlada deklica v naročju lepe Pravljičice in sanja o preteklosti...

V zvoniku je udarila ura eno. Pravljičica je nalahko položila spečo deklico na divan, jo še enkrat poljubila in odhitela nazaj v svoje kraljestvo.

„Moj ljubi, dragi, kje si? Vrni se!“ so šepetala ustna speče mladenke, ki je hrepenče razširila roke v objem.

Rudeča luč je umirala in zamirajoči žarki so si pripovedovali o dneh, ko je bila ta pravljica še Resnica — ihteli so, drgetali, izginjali. Tih je bilo vse — le opojn vzduh po rožah se je razširjal po sobi...

poleg tega še denarno globo do 50.000 Din. Njegov namen je preprečiti nečisto, brezvestno špekulacijo. Predpostavlja torej hudobni namen storilca, to je, da je na primer opustil označiti cene z namenom, da bi odril konzumenta, da koplji blago z namenom, da bi dvignil ceno vsled pomankanja blaga itd. Hudobni namen je torej predpogoj krivde.

Človek z normalnimi možgani bi vzpričo težkih kazni, ki jih predvideva zakon, mislil, da bodo sodišča hudobni namen obdolženca v prvi vrsti skušala ugotoviti, in če ta ni podan, da n. pr. cene enega ali drugega predmeta ni označil brez lastne krivde, torej brez hudega namena, ker n. pr. nastavljenec ni ali ni še izvršil ukaza, ali vsled posebnega slučaja, da bodo sodišča v takem slučaju obdolženca oprostila. Ker zakon predvideva s kaznijo očitno le v hudobnem namenu storjeno ali opuščeno dejanje, malomarnosti ali slučaja pa ne omenja.

Temu pa v Sloveniji ni tako. V Sloveniji zadostuje, da kakšen predmet sploh ni označen s ceno, ne da bi se oziralo ali preiskovalo navedbe in dokazila obdolženca, češ, da se je to zgodilo brez njegove krivde, in dotičnik je že obsojen po členu 6 tega zakona na zapor in globo. In vzklicno sodišče potrjuje te sodbe, češ, zakon je zakon. Pri nekem trgovcu v K. so n. pr. ravno izmenjavali blago iz izložbe, ko je planila v prodajalno „komisija“ z orožniško asistenco. Ker blago še ni bilo urejeno, ja niti v prodajalni ne vse, je bil pod U 77/22 obsojen po čl. 6, ker to ni bilo označeno s cenami, vzklicno sodišče v N. M. je dne 19. IV. obsodbo potrdilo. Pri nekem drugem trgovcu, tudi ugodnem neoporečnem možu, je prišla komisija zjutraj ob 8. uri, ko njega še v prodajalni ni bilo; učenec je baš dal v izložbeno okno mularico ter te še ni označil s ceno, ker je blago šele prejšnji večer prišlo in gospod cene še ni izračunal. Navzlic temu je bil kaznovan gospodar z zaporom in globo. Vzklicno sodišče v N. M. je sodbo potrdilo. In doslej neoporečen mož naj gre v zapor! Kje je v teh dveh slučajih dokazana nečista špekulacija?

Kot smo informirani, bosta šla oba slučaja na Kasacijsko sodišče vsled kršitve zakona ter smo radovedni na izid.

Ta zakon, ki hoče biti socialen, je faktično socialno krivičen. Lovi namreč muhe, za slone, to je velebanke, velešpekulante se pa ne zmeni. Tepen je le mali trgovec in kramarček. Kot čujemo, obsodbe tega zakona ne bodo predložene niti splošni amnestiji ob priliki poroke kralja. One po členu 6 bi vsekakor morale biti. Predvsem bi pa bil krvavo potreben en pošten pravilnik ali izvršilna naredba, ki naj nejasnosti odpravi. Še bolj potrebno bi pa bilo, da se zakone, predno se jih da v podpis, temeljito povdari in vestno sestavi. In morda dopolnjujoči pravilnik tudi pravočasno izda, ne pa ga samo napoveduje kot v tem slučaju v členu 22.

Dogodki v Genovi.

Težko pričakovana svetovna konferenca 34 držav v Genovi se je dne 8. t. m. otvorila s slavnim govorom Ljod Džordža, angleškega ministrskega predsednika. Sklicala in otvorila se je v znamenju pomiritve, z namenom, da se uredi svetovno gospodarstvo tako, da bodo lahko izhajali vsi evropski narodi. Preteklost naj bi se v splošnem politično zabilasala in začela nova era v Evropi.

Amerika se te konference ni oficijelno udeležila. Že to je dalo marsikomu misliti. Ko pa je antanta zahtevala od Rusije 20 predvojnih in

kakih 50 medvojnih zlatih milijard, od iste Rusije, ki je žrtvovala 6 milijonov mladih mož in vse svoje gospodarstvo zmagi antante, je postal svet pozoren. Tembolj, ker je istočasno odbila poračunitev deset in desetmilijardne škode, ki so jo provzročile od antante v Rusijo pod vataško firmo odposlane armade. Tudi nasproti Nemčiji se je izkazala neizprosno. Istočasno je poniževala male države, nevtralne kot pridružene, tako, da je imel nastop antante v praksi jedro malo bratskega na sebi, pač pa precej značaj ošabno ukazujočega izžemalca.

Tedaj pa je počila bomba, bomba, ki smo jo mi že v novemberskih številkah našega lista napovedovali: Rusija in Nemčija sta s posebno pogodbo druga drugi vse odpustili, tudi medsebojne terjatve, ter združili vse svoje sile v obojestransko vzajemno gospodarsko podporo. Z odpuščanjem in bratstvom sta šli torej dve državi naprej, ki o tem preje niti besede nista črhnila.

To je svetoven dogodek prve vrste z nedoglednimi posledicami za celi svet. Dve državi z 200 milijoni prebivalstva, ena prvovrstna industrijska, druga prvovrstna kmetijska sta združili svoje gospodarske in s tem tudi politične moči; ne more biti dvoma, da bosta tudi vojaške, ako bo treba. Antanta je konsternirana; njen načrt, da bo v Genovi diktirala, je padel v vodo in treba bo novega koncepta. Ta se imenuje — pogajanja enakih z enakimi.

Že se slišijo čudne reči: baltiške države, ki naj bi tvorile zaeno s Poljsko takozvano Severno antanto, so prestopile v tabor Rusov. So pač sprevidile, da so bile ustvarjene v prvi vrsti zato, da se jih gospodarsko izžema, politično pa porabi za klavnega kozla proti naravnemu svojemu zaledju, ogromni Rusiji. In Poljska že izjavlja, da postaja njena frankofilna situacija vzpričo nemško-ruske pogodbe nevzdržna. — Tudi Mali antanti se je namignilo iz vzhoda — odzvala se zaenkrat le s sramežljivim nasmeškom ter šla to brzo povedat svoji pestunji Franciji. Italija, ki ima že od nekdanj dva železa v ognju, se pa brez sramu pogaja; želi izkoriščanje georgijsko-kavkaških gozdov, — to zna vplivati na naš lesni trg! — in pa na premogokope ob Doncu. Angliji pa, ki se je zaeno s Francijo delala vsled te posebne pogodbe najbolj užaljeno, so pa Nemci sicer vljudno, toda odločno vrgli v obraz — da je za ta pogajanja vedela. Amerika, ki ni daleč od Anglije, je pa izjavila, da nemško-ruska pogodba ni protinjenim interesom.

Iz te komedije in hinavščine, kot bi rekel pošten naš očanec, je razbrati sledeče jedro: Anglijo in Italijo vežejo na zvestobo s Francijo podpisi na verzajski in drugih pogodbah. Predpogoji, na katere so zmagovalci takrat računali, se niso izpolnili in potek svetovnih dogodkov in gospodarstva je drugačen, kot pa so si ga zmagovalci ob sklepu mirovnihih pogodb zamišljali. Vsled tega je zašla tako Anglija kot Italija v težko gospodarsko krizo, ki so ji zadnji vzrok s Francijo podpisane pogodbe. Podpisov ne moreta preklicati ali besede prelomiti, pač pa se da vsaka pogodba — obiti. V tem se strinja z njima tudi Amerika, ki pa svojih podpisov rajše ni dala. Rešitev leži v vsaj delni zadovoljnosti Nemčije in ureditve razmer v Rusiji. In odtod dvojna igra Anglije, Italije in deloma tudi drugih manjših držav, ki uvidevajo, da se z glavo ne more skozi zid. Francija bo morala nekaj popustiti ter pristati na novo ureditev razmer tudi na podlagi, ki se ne bo morda dobesedno vjemala z določili verzajske mirovne pogodbe.

Mala antanta pa utegne pri tem zadobiti jako važen pomen: braniti pridobljeno svobodo narodov, ležečih med Nemci in Italijani na eni ter Rusi na drugi strani, a jim istočasno omogočiti in osigurati gospodarski napredek. To je jedro naše sedanje zunanje politike. S.

Politični pregled.

V svetovni politiki

opozarjamo na današnji članek „Dogodki v Genovi“, ki podaja izčrpno sliko položaja.

V zunanji politiki

se vrše pogajanja med našo državo in Italijo radi izvedbe rapalske pogodbe. Slednja še ni vpisana pri Zvezi narodov, vsled česar je Italija lahko zavlačevala izvršitev. Ako ne bo vzpela, se

sedaj nemudoma registrira ter pokliče mednarodno razsodništvo.

V notranji politiki

stojimo blizu razpada sedanje vladine koalicije. Zadržuje ta razpad le še kraljeva poroka. Za to koalicijo ne bo nihče jokal. Bita je potrebna, da je razčistila pojme in ugledila pot pametni in naravni ureditvi države, ki ne more več dolgo čakati nase.

Iz Radikal. Stranke.

Okrajna konferenca Radikalne Stranke za okraj Kočevje se vrši v nedeljo 7. maja ob pol 10. uri v okrajnem tajništvu v Kočevju. Predlagani dnevni red:

- 1.) Poročilo okrajnega predsednika z volitvami novega okrajnega odbora;
- 2.) poročilo uprave „Radikal“;
- 3.) poročilo finančnega odseka;
- 4.) poročila predsednikov posameznih organizacij glede števila članov, stanja, gibanja, dela itd., in sicer iz občin Kočevje, Novilazi, Briga, Mozelj, Črniptok, Kočevska Reka in Borovec;
- 5.) poročila zaupnikov iz drugih občin;
- 6.) načrt nadaljnega organizacijskega dela in določitev delovnega komiteta;
- 7.) potrebščine okrajja. Intervencije.
- 8.) Kazno.

Od vsake organizacije naj pride predsednik in podpredsednik ter po dva zaupnika, nadalje vsi strankini župani in zaupniki iz drugih občin, ki dobe vabila.

Dopisi.

Starilog. Tu je umrl vpokojeni nadučitelj Anton Lokar, doma iz kamniške okolice, torej rojen trd Slovenec. Zapustil je šest sinov, ki jih je vzgojil v trde Nemce in ki se ne pišejo več Lokar, ampak Locker. Da so vsi navdahnjeni s pravim nacionalnim duhom, ni dvoma. Eden, Emil, je bil imenovan od naših oblastij pred nedolгим časom za nadučitelja v Mozlju, kjer deluje še danes kot nadučiteljica njegova žena Angela, a njen mož Emil Locker pa — v Nemški Avstriji. Mozelj je eno izmed najzagrizenejših nemško-nacionalnih gnezd na Kočevskem.

Kočevska Reka. Tu fajmoštruje neki Kraker, hud Kočevar. Ima ukaz, za slovenske farane držati tudi slovensko službo božjo, toda baje se je izrazil, da rajši pusti faro in ovčice, kot bi pa kaj tacega storil, ter se preseli v Nemško Avstrijo. Tudi ima ukaz vršiti katehetsko službo za Slovence slovensko — kako se to godi, poročamo ob priliki, ker sporočilo skoro ne moremo verjeti! Za velikonočno spoved si je pa privoščil poseben vžitek: oklofutal in obrcal je javno v cerkvi sina predsednika naše novolažke organizacije za — prazen nič. Stvar ima že v rokah odvetnik in govorilo bo sodišče. Zakaj je zagrizeni možakar to storil, pač ni težko uganiti. Toda prevzvišeni knezoškof naj se ne čudi, ko drži in krije take ljudi, ako izbruhne nekega dne gibanje, ki je doslej šele v povojih, katero mu pa sigurno ne bo ljubo. Faran.

Dnevne novice.

Angleški kralj Jurij bo našemu kralju Aleksandru ob priliki njegove poroke 5. junija poročna priča.

Umrl je nadarjeni visokošolec med Fran Rus iz Loškega potoka, iz znane trgovske in industrijske rodbine Rusov. Naj mu bo zemljica lahka, preostalim pa iskreno naše sožalje!

Požar je dne 11. t. m. ponoči izbruhnil na Kajfeževi žagi v Kočevju ter pretil uničiti celo mesto. Ker mestna občinska uprava zapira vodo, mesto da bi kontrolirala pipe, koliko vode po nepotrebnem odteče, je rešil mesto le slučaj — sneg, ki je padel prejšnja dva dneva za dobro ped visoko. — Ako primerjamo požar Dr. Franzevega mlina v Mariboru, Peter Majdičevega v Jaršah, smodnišnice v Kamniku, Kajfeževe žage v Kočevju ter eksplozije v Bitolju, se človek ne more ubraniti vtisa, da leži v teh pojavih nek sistem, da vodi to zavestno neka roka in glava. Toda katera? Boljševiki so že prišli do tega, da z uničevanjem industrijskih naprav

jemljo sebi samim moč in vpliv, ako pridejo do vlade, ker jih morajo potem zopet znova z veliko težavo graditi, ako pa že obstoje take naprave, se pa spremenj samo gospodarja; da bi pa šovinizem ali konkurenca bila vzrok, pa skoro ni misliti. Vzrok bo najbrže ali nepredvidnost, ali osebno maščevanje ali eksaltirana prenapetost posameznika in je le čas slučajno te nesreče časovno združil.

Neeraričnih torej avtonomnih cestarjev se na podlagi sklepa parlamentarne kontrolne komisije odpusti v Sloveniji od 656 nič več kot 436. V kočevskem okraju, kjer nimamo nobene državne ceste, oskrbuje 23 cestarjev 153 km cest; odpusti se jih s 30. aprilom 17. Delo naj opravlja le 6 cestarjev, v kolikor ga pa ti ne bodo zmogli, naj pa okrajni cestni odbor najme delavcev iz lastnih sredstev. Sicer se pa, tako se glasi utemeljitev komisije, ki razbremenjuje državni proračun, osnujejo na skoro sameupravna telesa, v katerih upravo spadajo nedržavne ceste in te bodo že potrebno oskrbele. Tudi si okrajni odbor odpuščene cestarje lahko pridrži kot delavce, seveda na svoj račun.

Dvomimo, da je ta ukrep umesten. Državni proračun bo le formalno za par milijonov v celi državi razbremenjen, vprašanje pa je, in to je bistvo, če bodo s tem ukrepom razbremenjeni tudi davkoplačevalci. In radi njih se menda razbremenjuje državni proračun. Dovolimo si biti skromnega mnenja, da bodo davkoplačevalci s tem sklepom grdo udarjeni, ker bo cestar, ki je dosedaj delal za 500 K cel mesec, zaslužil odslej ta znesek — v enem tednu kot delavec. In plačal bo — davkoplačevalec. Torej zopet en površen in prenapljen sklep.

Vzpričo rusko-nemške nagodbe kriče nekateri naši časopisi, pa deloma tudi javnost po nenadnem preobratu v naši zunanji politiki za najmanj 90 stopinj, ako ne za 180. Predno se kaj takega izreče, je treba pomisliti, kdo garantira naši državi njene meje, ako ne Francija? Kdo gotova sporna ozemlja na jugovzhodu, jugozapadu in severovzhodu, ako ne Francija? In na koga se ozira Italija, da iz prazni še ostanek Dalmacije, ako ne na Francijo? Ali nam te meje garantirata Rusija in

Nemčija? Zlasti slednja, ki bo sigurno komaj čakala, da ob prvi priliki pride tudi formalno do Karavank in od tu do Adrije. Kakor kot človekoljubi in Slovani pozdravljamo odločno potezo rusko-nemške nagodbe, ki je prvi resen korak h konsolidaciji velikega bratskega nam ruskega naroda in po njem morda celega sveta, tako si ne smemo prikrivati, da krije ta pogodba vsled nemškega sopogodnika za nas velike opasnosti z nedoglednimi posledicami, ako se ne bo postopalo skrajno previdno in previdno. Pašič-Ninčičeva taktika čakanja ima v takih slučajih sigurno mnogo zase. Formalno zadane obveze se pa ne morejo raztrgati kot ničvreden kos papirja, ampak jim zamore vzeti vrednost le tak razvoj svetovne politike, da potem avtomatično odpadejo.

Na angleškega prestolonaslednika, ki se, kot znano, vsak imenuje princ Waleski, se je v Tokiju na Japonskem izvršil zopet atentat. To pot na ta način, da je hotel, kjer je princ prenočeval, nenadoma jel ponoči na vseh koncih in krajih goreti, tako da se je rešilo le malo gostov. Princu se ni ničesar zgodilo, ker je slučajno to noč — drugod krokal.

Dr. Karl Kramar, svetovno znani voditelj Mladočehov in češke politike do svetovne vojne sploh, je na shodu v Kraljevem Gradcu na Češkem nastopil proti politiki Male antante glede ruskih boljševikov, ki da bi se jih ne smelo pripustiti na genovsko konferenco, ki da bo stvorila samo prijateljstvo dveh od zapadne Evrope obsojenih, to je Nemčije in Rusije ter s tem odprla v slovanskem svetu škodljivi internacijonalni socializem, ki bo sile slovanske ne samo vezal, ampak jih naravnost uničeval, dočim se bodo sosedje, predvsem Germani, zlasti Nemci, nemotno razvijali na naravni svoji narodni podlagi. In ta Slovancu skrajno škodljivi razvoj podpirata tudi Čehi in Jugoslavia, dve izrazito nacionalni slovanski državi. Edini smoter češke in slovanske politike v Evropi zamore biti ujedinjenje vseh slovanskih narodov na zvezni podlagi pod egido velike demokratske Rusije, ki pride izza boljševikov. Ti so pa krvniki ruskega naroda ter izsesavci onih, ki imajo važen interes na tem, da se Slovanstvo ne konsolidira...

Podpišemo z obema rokama to izjavo izkušnega političnega voditelja ter priznanega slavjanofila. Toda demokratske Rusije — še ni! In kaj vmes? Ni mogoče drugega kot biti oprezen, se konservirati in voditi do onega velikega trenutka pošteno realno politiko.

V Celju, Splitu itd. se zgradi pravoslavna cerkev. Tudi v kočevskem okraju je že več prestopov v pravoslavje.

Vdova Zita Habsburg-Parma se s svojimi otroci lahko naseli kjer hoče, z izjemo v Avstriji, kjer obstoja zakonita prepoved, ter na Madžarskem, kamor jo ne pusti antanta.

My house, my castle! Jeftino vrelo za gradjevni material „Gradivo“, trgov. društvo, Zagreb, Bogovičeva ul. 3, Telefon 555.

Trgovina z valutami.

Zagreb: dolar 288—290, lire 1460, funti 1260, franki 2680, marke 108.

Zürich: Berlin 1.78, New York 514, London 22.72, Pariz 47.85, Milano 27.92, Praga 10.24, Budimpešta 0.65, Zagreb 1.66, Varšava 0.14, Dunaj 0.067.

Lastnik Konzorcij „Radikal“. Izdajatelj Okrajni Odbor Radikalne Stranke v Kočevju. Odgovorni urednik Vilibald Schubit. Tiskarna Jos. Pavliček, Kočevje.

Potnike ali zastopnike

išče velika tovarna likera, ruma, konjaka in ostalih špirituoza. Ponudbe z obvestilom, v katerem kraju pozna reflektant največ mušterij, poslati na naslov: Poštanski pretinac 41, Zagreb, glavna pošta. 10—10

Čevljarski mojster

Josip Marincelj

Kočevje -- Nasproti Ljudske šole

se priporoča

6—1

za vse v čevljarsko obrt spadajoče
--- LASTNOROČNE IZDELKE ---
po nizkih brezkonkurenčnih cenah.

Solidno trpežno delo

Znižane cene.

TRGOVSKA BANKA, D. D., LJUBLJANA.

Poziv k subskripciji novih delnic.

Izredni občni zbor Trgovske banke, d. d., Ljubljana, je sklenil dne 25. marca zvišati delniško glavnico

od 10,000.000 K na 30,000.000 K

z izdajo

50.000 novih delnic à 400 K nom. v skupnem znesku 20,000.000 K

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi vsake stare delnice eno novo à 400 K nom. po 480 K, več 5% obresti od nom. 400 K od dne 1. februarja 1922. do dne plačila.
2. Vsi oni subskribenti, ki so že pri prejšnji emisiji subskribirali in znesek vplačali, dobe nove delnice pod istimi pogoji, kakor pod točko 1.
3. Nedelnarji dobe delnice proti takojšnjemu plačilu po tečaju 530K več 5% obresti od nom. 400 K od dne 1. februarja 1922 do dne plačila.
4. Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1922. in opremljene s kuponom za leto 1922.
5. Nove delnice se izročijo subskribentom tekom leta 1922.
6. Repartacijo delnic, določenih za nove delničarje, se pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku.
7. Subskripcija novih delnic se vrši od dne 3. aprila do dne 3. maja 1922, in sicer:
 - a) pri Trgovski banki, d. d., Ljubljana (začasni poslovalnici v Beethovnovi ulici 10) in njeni podružnici v Mariboru;
 - b) pri Kmetijski posojilnici ljubljanske okolice, r. z. z. n. z., Ljubljana.
8. Ako bi se posameznim subskribentom ne moglo dodeliti polno število podpisanih delnic, se vplačani zneski pridržijo in se bodo dodelitev manjkajočih delnic izvršila pri novi subskripciji.

V Ljubljani, dne 25. marca 1922.

Upravni svet Trgovske banke, d. d., Ljubljana.

Merkantilna banka Kočevje

izvršuje VSE v bančno stroko spadajoče TRANZAKCIJE, sprejema VLOGE na tekoči račun in na hranilne knjižice, katere IZPLAČA VSAK ČAS BREZ ODPOVEDI (rentni in invalidni davek na hranilne vloge plača banka iz lastnih sredstev), sprejema VLOGE NA ODPOVED, katere obrestuje po VIŠJIH obrestnih merah, izvršuje NAKAZILA, IZPLAČILA, VNOVČENJA itd., vnovčuje ČEKE, BANČNE NAKAZNICE itd., kupuje valute in devize **(posebno dolare)** po najvišjih dnevnikih cenah.

Direktna zveza z Ameriko.

Uradne ure: vsak delavnik od 9 do 12 in od 3 do 5.

Lepota

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„Elsa“ lilijno mlečno milo najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 K,

„Elsa“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedance, nabore itd., naredi kožo mehko, rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 120 K.

„Elsa“ tanochina pomada za rast las krepí kožo glave, preprečuje zpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

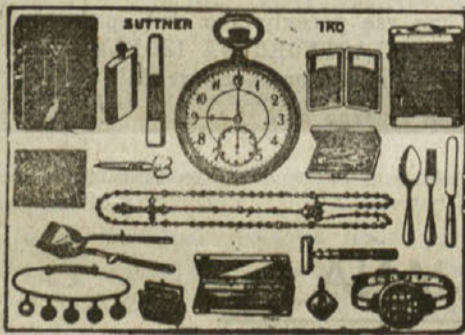
Prodajalci ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi.

Razno: Lilijno mleko 24 K; Brkomaz 10 K; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v velikih originalnih škatuljah 40 K; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 40 K; puder za gospe v vrečicah 8 K; zobni prašek v škatljah 12 K, v vrečicah 8 K; Sachet diševa za perilo 12 K; Shampoo za lasi 8 K; rumenilo 12 listov 48 K; najfinejši parfem po 48 in 60 K; močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stubica donja, Elsatrg št. 304, Hrvaško.

Vaša želja

imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke SUTTNER.

Prihranite si popravljanja in jezo. **NAJFINEJŠE URE** iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d. **NAROČNE URE.** Bogata izbira verižic, uhanov, naročnic, predmetov iz zlata in srebra vsake vrste.

Zahtevajte cenik s slikami od:

Tvorniške tvrdke
H. SUTTNER, Ljubljana št. 412

Samo 1 dinar je treba poslati, ako želite, da se Vam pošlje veliki katalog.

A. BUTINA

trgovina z dež. pridelki na debelo
V KOČEVJU

nudi vse v to svrhu spadajoče predmete po najnižjih konkurenčnih cenah kakor:

pšenična moka vsake vrste
koruzne in pšen. otrobe
koruzna moka
koruzni zdrob
koruza
oves
sol
itd.

Naročila sprejema tudi tvrdka J. Kajfež
v Kočevju, Glavni trg.

Jadranska banka - Beograd

Delniška glavica: 30,000.000 Din. — Rezerva: 15,000.000 Din.

Podružnice:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor,
— — Metkovič, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb. — —

Naslov za brzojave: Jadranska.

Afiliiran zavod:

26-5

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street

New York City.

Kaj?

nudimo Vam v vsaki množini in po najnižji ceni!

pšenično moko vseh vrst
pšenični otrobi
ajdova moka
krmilna moka
koruzna moka
koruzni zdrob
koruzni otrobi
prosenka kaša
oves, rešetan za seme
in krmo

ješprenj
koruza (suhu blago)
sladkor, kocke
sladkor, sipa
kava, surova vseh vrst
kava, pražena
olje, namizno
mast
prekajena slanina, meso
papricirana slanina

konzerve vseh vrst
paradižne konzerve
milo
soda
sveče
sol, nemška
orehi
petrolej (vodenočist)
vžigalice
kremo za čevlje itd.

P. n. trgovci!

Vaša korist je, da čim cenejše kupite. Predno kje drugje kupite, prepričajte se pri

Splošnem
nakupov. društvu

Kočevje, Glavni trg.

Krojačnica F. POTOČNIK

v Angliji in Franciji izprašani koncesijonirani učitelj krojenja
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6, I. nadstr.

izdeluje
moške obleke damske kostume
površnike elegantne plašče
žakete francoske
frake toalete

BOGATI VZORCI ANGLEŠKEGA BLAGA.

Posebni oddelek za obračanje oblek in površnikov - Prenarejanje žaketov in salonskih sukenj. - Izdelava kompletne obleke ali kostume od 800 K dalje.

Dijaštvu in uradništvu znaten popust.

J. KAJFEŽ

Kočevje, Glavni trg 84
trgovina z mešanim blagom

in deželnimi pridelki

priporoča

vse deželne pridelke in specerijsko blago po najnižjih cenah.

Moka št. 00	28.40 K kg	kava sur. najf.	144.— K kg	kanditi	74.— K kg
" " 1	25.20 " "	" la	118.— " "	kromptr	7.— " "
krušna moka	24.40 " "	" la	112.— " "	sol.	12.— " "
koruzna moka	19 " "	" žgana	144.— " "	rožiči, celi	24.— " "
koruza	16 " "	riž, najfin	44.— " "	" mleti	30.— " "
oves	20 " "	" la	38.— " "	milo Schicht	28.— "kos
sol	7 " "	" navaden	28.— " "	" Apollo	26.— " "
itd.		sladna kava	28.— " "	slivovka	80.— " l
		cikorija Franck	52.— " "	drožnik	88.— " "
		" brez znam.	42.— " "	olje la	100.— " "
		sveče	56.— " "		